

Iberisk skovsnegl (*Arion vulgaris*)

Videnskabeligt navn: *Arion vulgaris*

Synonymer: *Arion lusitanicus*

Kaldenavn: Iberisk skovsnegl, dræbersnegl, spansk skovsnegl

Status i Danmark: Invasiv

Beskrivelse

Iberisk skovsnegl bærer intet hus og har en kropslængde på 7-15 cm som voksen. Farven er typisk i brunrøde nuancer, men mørkebrun til næsten sort samt rødlige til gullige varianter forekommer. Ungerne har ofte en lysere grundfarve med mørke laterale bånd langs siderne. Æg af iberisk skovsnegl er runde eller ovale og ca. 4 mm i diameter og varierer i farve fra mælkehvide, gullige til orange^{1,2}.

Iberisk skovsnegl, Foto: Miljøstyrelsen

Forvekslingsmuligheder

Iberisk skovsnegl kan let forveksles med rød skovsnegl (*Arion rufus*), der heller ikke er hjemmehørende, da der er overlap i farve og størrelse. Sort skovsnegl (*A. ater*), der er hjemmehørende, kan også forveksles med sorte varianter af iberisk skovsnegl. Nogle gange er identifikation mulig gennem dissektion og undersøgelse af kønsorganer, men der er stor udviklings- og sæsonbestemt variation i kønsorganerne, derfor er molekylære teknikker blevet en vigtig del af en sikker artsidentifikation². Disse tre skovsneglearter kan ikke med sikkerhed identificeres og skelnes på baggrund af deres ydre morfologi, men der er nogle karakteristika, som oftere forekommer hos en art. For eksempel er åndehulskanten hos iberisk skovsnegl ofte mørk eller sort, hvor den hos de to andre arter ofte har samme farve som kroppen. Fodranden hos iberisk skovsnegl er ofte samme farve som kroppen eller mat orange. Hos sort skovsnegl er fodranden mørkere end kropsfarven, men den kan også være mat orange. Fodranden hos rød skovsnegl er ofte lysere end kroppen, klar orange eller orangerød, men kan som hos de andre også være mat orange. Iberisk skovsnegl har oftere en fodsål der er mørkere end deres krop, selvom lyse fodsåler ofte forekommer i samme population. Men modsat iberisk skovsnegl er fodsålen hos rød skovsnegl og sort skovsnegl ikke mørkere end deres kropsfarve. Det er vigtigt at huske at disse ydre karakteristika ikke kan bruges som sikker artsidentifikation.

Spredningsvej og nuværende udbredelse

Oprindelsesregionen for iberisk skovsnegl er usikker. Tidligere mente man at iberisk skovsnegl stammede fra den iberiske halvø, siden har der været flere forskellige bud på oprindelsessteder. De nyeste genetiske undersøgelser finder det usandsynligt, at den Iberiske halvø er oprindelsesstedet, men indikerer at det kunne være i Sydfrankrig⁴. Iberisk skovsnegl spredes og introduceres til nye områder og lande via

menneskeligt aktiviteter fx gennem utilsigtet transport sammen med varer og jord. Iberisk skovsnegl blev først observeret i andre lande i Skandinavien (Sverige i 1976, Norge i 1988), mens den først blev observeret i Danmark i 1991. Svenske undersøgelser viser, at voksne og juvenile iberiske skovsnegle samt æg transporteres og spredes via jord, kompost og plantematerialer^{1,2}. Iberisk skovsnegl findes i det meste af Danmark og betegnes som almindelig i Danmark³.

Datagrundlag for artens invasive status i Danmark

Vi benytter en skala fra 0-3 til at vurdere arterne i forhold til de seks parametre spredningspotentiale, levestedets bevarings- og naturværdi, påvirkningen på hjemmehørende arter, påvirkning på økosystemfunktioner, økonomiske effekter og helbredseffekter. 0 svarer til ingen, 1 svarer til lav, 2 svarer til middel og 3 svarer til høj påvirkning. Kvaliteten af data, der ligger til grund for vurderingen, angives på en firetrins skala: meget sikker (empiriske, kvantitative data for arten), sikker (overvejende kvalitative data for arten), middel (udelukkende kvalitative data), usikker (få eller ingen data).

	Spredningspotentiale	Levestedets bevarings- og naturværdi	Påvirkning af hjemmehørende arter	Påvirkning af økosystemfunktioner	Økonomiske effekter	Helbreds effekter
Score	3	2	2	2	2	1
Datakvalitet	Sikker	Usikker	Middel	Usikker	Middel	Sikker

Spredningspotentiale: 3 (høj). Spredningspotentialet for iberisk skovsnegl er vurderet til høj. Iberisk skovsnegl er meget frugtbar. Den er som alle snegle hermafrodit, hvilket betyder at alle individer kan lægge æg, og de kan lægge mellem 200 og 400 æg² og den har hurtigt spredt sig og dannet populationer i det meste af Danmark. Det er begrænset hvor langt de enkelte snegle selv kan flytte sig, og spredning over større afstande sker derfor også primært via passiv transport, bl.a. ved at sneglen eller dens æg optræder som "blind passager" ved transport af jord og planter, men også ved at hænge fast på andre dyr (f.eks. ræv og rådyr, samt husdyr som hund og kat) og menneske (støvler, bukseben).

Levestedets bevarings- og naturværdi: 2 (middel). Levestedets bevarings- og naturværdi for iberisk skovsnegl er vurderet til middel. Iberisk skovsnegl findes især i haver, parker og grønne områder uden stor naturværdi, men er også spredt til naturområder af høj værdi bl.a. ved dumpning af haveaffald i naturen^{1,2}. Der mangler imidlertid data, der dokumenterer omfanget af forekomster i naturområder.

Påvirkning af hjemmehørende arter: 2 (middel). Arten kan potentielt være en trussel mod sjældne planter så som orkidéer - men der findes meget lidt viden på området. Der er begrænset viden omkring hvordan den påvirker lokale sneglearter så som f.eks. sort skovsnegl. Studier har vist at den har nicheoverlap med både sort og rød skovsnegl⁵. Studier fra Schweiz har vist at iberisk skovsnegls fortsatte spredning kan lede til lokal uddøen af rød skovsnegl. Det kan ikke udelukkes, at dette også kunne gøre sig gældende for sort skovsnegl i Danmark⁶.

Påvirkning af økosystemfunktioner: 2 (middel). Påvirkning af økosystemfunktioner er ud fra forsigtighedsprincippet vurderet til middel. Alene det, at arten ofte forekommer i massive antal, vurderes

at kunne resultere i sådanne påvirkninger. Artens fødepræferencer kan medføre forskydning i sammensætningen af plantesamfund og dermed i systemernes funktionalitet. Det er vigtigt at gøre opmærksom på, at vi har meget begrænset viden om iberisk skovsnegl's effekt på forskellige naturlige økosystemer og deres funktion.

Økonomiske effekter: 2 (middel). De økonomiske effekter for iberisk skovsnegl er vurderet til middel. Bekæmpelse og kontrol af iberisk skovsnegl kan være tidskrævende¹. Iberisk skovsnegl kan føre til betydeligt omkostninger i nogle dele af landbrug og gartneri, så som jordbær-, grønsags- og blomsterproduktion. I Norge er der rapporteret tab på 50 % hos jordbæravlere².

Helbredseffekter: 1 (lav). Helbredseffekter for iberisk skovsnegl er vurderet til lav. Der er ingen direkte helbredseffekter, men slimen fra iberisk skovsnegl kan indeholde store mængder *E. coli* og *Listeria monocytogenes*. *L. monocytogenes* kan forårsage listeriainfektion, der er en fødevejssygdom. Infektionen kan være farlig for personer med nedsat immunforsvar og vise sig som blodforgiftning eller meningitis. *Listeria* findes imidlertid mange steder i naturen, og ikke kun hos iberisk skovsnegl^{7,8}.

Kilder

¹ Miljøministeriet. Iberisk skovsnegl - *Arion lusitanicus*. <https://mst.dk/natur-vand/natur/artsleksikon/bloeddyr/iberisk-skovsnegl/> (besøgt 4. maj 2022).

² Slotsbo S. 2014. NOBANIS – Invasive Alien Species Fact Sheet – *Arion lusitanicus*. – From: Online Database of the North European and Baltic Network on Invasive Alien Species – NOBANIS. www.nobanis.org.

³ Arter.dk, art: Iberisk skovsnegl - *Arion cf. vulgaris*. <https://arter.dk/taxa/taxon/details/2e8911f4-f785-ea11-aa77-501ac539d1ea> (besøgt 8. juli 2022).

⁴ Zemanova, M.A., E. Knop, and G. Heckel, Phylogeographic past and invasive presence of *Arion* pest slugs in Europe. *Molecular ecology*, 2016. 25(22): 5747-5764.

⁵ Zemanova, M.A., et al., Slimy invasion: Climatic niche and current and future biogeography of *Arion* slug invaders. *Diversity and Distributions*, 2018. 24(11): 1627-1640.

⁶ Zemanova, M.A., E. Knop, and G. Heckel, Introgressive replacement of natives by invading *Arion* pest slugs. *Scientific Reports*, 2017. 7(1): p. 14908.

⁷ Bjergbæk, L.A., et al., Survival of animal and human-associated *Listeria monocytogenes* in drinking water and biofilms. *Water Supply*, 2021.

⁸ Gismervik, K., et al., Invading slugs (*Arion vulgaris*) can be vectors for *Listeria monocytogenes*. *Journal of Applied Microbiology*, 2015. 118(4): 809-816.